

แบบรายงานผลการเข้าร่วมอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

๑. ชื่อ - สกุล นางพิชญ์ภณิศา ปานเพชร ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไป ระดับชำนาญการ
สังกัด กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๒. โครงการ/หลักสูตร โครงการฝึกอบรมหลักสูตรสัมฤทธิ์บัตรการให้บริการสาธารณะโดยการมีส่วนร่วม
ของประชาชน (People's Audit) รุ่นที่ ๒๙”
จัดโดย สถาบันพระปกเกล้า
๓. ระยะเวลาในการเดินทางเข้ารับอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์
ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
๔. สถานที่ฝึกอบรม
โรงแรมชลพฤกษ์รีสอร์ท จังหวัดนครนายก
๕. วัตถุประสงค์ในการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์
 - ๕.๑ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการให้บริการสาธารณะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
(People's Audit) อันนำไปสู่การส่งเสริมจิตสำนึกเรื่องความเป็นประชาธิปไตย และ
เสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นในประเทศไทยอันเหมาะสมกับบริบทของฝ่ายต่าง ๆ
 - ๕.๒ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ให้ประชาชนเกิดความตระหนัก และเข้าใจถึงความสำคัญของการ
มีส่วนร่วมในเรื่องการบริการสาธารณะ และการยกระดับการบริการ
 - ๕.๓ เพื่อส่งเสริมกระบวนการจัดการความรู้ ผ่านการเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์จากการดำเนิน
โครงการ
 - ๕.๔ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถวางแผนการมีส่วนร่วมและประยุกต์ใช้รูปแบบการมีส่วนร่วม
ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๖. งบประมาณในการเข้ารับอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์
๓๖,๐๐๐.- บาท (สามหมื่นหกพันบาทถ้วน)
๗. สรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการฝึกอบรม

จากการเข้ารับการฝึกอบรม “โครงการฝึกอบรมหลักสูตรสัมฤทธิ์บัตรการให้บริการสาธารณะ
โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Audit) รุ่นที่ ๒๙”

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ พิธีเปิดการศึกษาดูงานโดยนายวิวัฒน์ ชัยภาคภูมิ เลขาธิการ
สถาบันพระปกเกล้า ได้บรรยายและถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการเสริมสร้างความเป็น
พลเมืองในสังคมไทย โดยอธิบายถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง ความแตกต่าง
ของคำว่า ราษฎร ประชาชน และพลเมือง ซึ่งคำว่า “ราษฎร” หมายถึง คนที่อยู่ในรัฐ ต้องพึ่งพา
ให้รัฐดูแล เลี้ยงดู ปกป้อง คำว่า “ประชาชน” หมายถึง คนในรัฐที่ได้รับความคุ้มครอง ได้รับสิทธิ
ประโยชน์จากระบบการปกครองและได้รับการรับรองสิทธิตามกฎหมาย และคำว่า “พลเมือง”
หมายถึง คนในรัฐที่ตระหนัก ถึงบทบาทหน้าที่ของคนที่มีต่อรัฐและสังคมนอกจากสิทธิประโยชน์ที่
ได้รับความคุ้มครองไม่ปฏิบัติตนให้เป็นปัญหาและพร้อมที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหา และพัฒนา
สังคม หรือสรุปสั้นๆ ว่า ผู้ที่เป็นพลเมืองกำลังให้แก่บ้านเมือง คุณลักษณะของพลเมือง คือ ต้องมีเหตุผล
มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ โดยพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นความ
ตระหนักรู้ถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของตนต่อสังคม มีการแสดงออกอย่างเหมาะสม

คือ รู้สึกว่าตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สังคม ประเทศชาติ สามารถทำประโยชน์ต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติได้ และลงมือทำ รู้สึกว่าการกระทำของตนจะกระทบต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติ จึง คิดถึงผลกระทบของทุกการกระทำ และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตัว บางประการเพื่อประโยชน์ ส่วนรวม หลังจากนั้นเป็นการทำกิจกรรมละลายพฤติกรรมเพื่อทำความรู้จัก-ความคาดหวัง-แบ่งกลุ่ม ประเมินผลการเรียนรู้ก่อนการศึกษาอบรม นอกจากนี้ยังได้รับความรู้จากการบรรยาย **กลุ่มวิชาที่ ๑: ในเรื่องของประชาธิปไตยและการให้บริการสาธารณะโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน** โดย ดร.ถวิลวดี บุรีกุล ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด โดยรัฐมีหน้าที่ในการสร้างกลไก ป้องกัน ตรวจสอบ ขจัด ทุกจริต ผู้บริหารต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล สำหรับประชาชน มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เพราะ เป็นหน้าที่ของพลเมือง โดยบริหารจัดการแบบ Good governance เป็นวิธีการสำคัญในการปรับปรุง วิธีการตัดสินใจและเป็นไปเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิต คุณภาพสังคมด้วยการใช้ทรัพยากรสาธารณะ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งยึดหลักนิติธรรม คุณธรรมจริยธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม สำนึก รับผิดชอบ คุ่มค่า ระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม เป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทางการเมืองและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชน และของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมจากประชาชน

กลุ่มวิชาที่ ๒: การค้นหาความต้องการในการให้บริการสาธารณะ: ความจำเป็นในการค้นหาความต้องการ เทคนิคการวิเคราะห์ประมวลผล กิจกรรมจัดทำแบบค้นหาความต้องการ โดยวิธีการ เรียนรู้จากใจคน ว่าอะไรคือความต้องการของประชาชน และจะทราบได้อย่างไรในฐานะประชาชนเรา จะนำเสนอความต้องการของเราอย่างไร รับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างไร และจะสำรวจในเรื่องของการบริการประเภทใด โดยแต่ละกลุ่มคิด ค้นหาความต้องการและความพึงพอใจของ ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ว่าประชาชนในที่นี้ คือใครบ้าง แล้วจะไปถามอะไร

วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ สรุปรื้อเนื้อหาการอบรมของวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และ กิจกรรมสันทนากการ จากนั้นเข้าเนื้อหา**กลุ่มวิชาที่ ๒: การค้นหาความต้องการในการให้บริการ สาธารณะ: แผนที่เดินดินและการเข้าถึงชุมชนเชิงบวก กิจกรรมลงพื้นที่ภาคสนาม กิจกรรมประมวลผลข้อมูลและจัดทำแผนที่เดินดิน และกิจกรรมนำเสนอการค้นหาความต้องการ และ กิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์และสันทนากการ** สำหรับกลุ่มวิชาที่ ๒ อาจารย์ให้ลงพื้นที่จริง ตามที่ ได้รับโจทย์ว่าลงพื้นที่ที่ไหน เพื่อสำรวจเรื่องอะไร เพื่อให้เราได้รับทราบปัญหาความต้องการในการ ให้บริการสาธารณะ โดยการให้ประชาชนทำแบบสำรวจความพึงพอใจ/ปัญหาความต้องการ เพื่อ รวบรวมข้อมูลในเรื่องทัศนคติและความคิดเห็นของประชาชน วัตถุประสงค์พฤติกรรมและลักษณะต่าง ๆ ของประชาชน วัตถุประสงค์พฤติกรรมและลักษณะต่าง ๆ ของประชาชน ศึกษาตอบสนองของประชาชน ต่อนโยบายต่าง ๆ หรือต่อวิธีการแก้ปัญหาให้ประชาชนได้ประเมินประสิทธิผลของโครงการ การ ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการต่าง ๆ ให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริการใหม่ ๆ ที่มีขึ้นแล้ว หรือการบริการที่ได้วางแผนให้มีขึ้นในอนาคต ทำให้ประชาชนมีความตระหนักในเรื่อง ปัญหาของชุมชน และผลของปัญหานั้น ๆ เป็นการร่วมรับรู้ปัญหาร่วมกัน ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึง กระบวนการทางนโยบาย ทำให้ชุมชนมีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจทางนโยบายได้

ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะนำไปสู่การได้ข้อมูลที่เป็นประเด็นเฉพาะและทันสมัยจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่และในเวลาที่ต้องการได้ข้อมูลเป็นการได้ข้อมูลที่เป็นแนวคิดของประชาชนจริง ๆ และสะท้อนความต้องการของชุมชนได้ และนำไปสู่การปรับปรุงการให้บริการที่ดีขึ้น และสนองความต้องการของประชาชนโดยรวม ได้ศึกษาเรียนรู้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling technique) มี ๒ วิธีใหญ่ ๆ คือ ๑.วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) คือ แบบตามสะดวก (Convenience Sampling) เช่น เป็นเพื่อน คนรู้จัก มาจากแหล่งเดียวกัน แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) นักวิจัยตัดสินใจเลือกตัวอย่างที่มีลักษณะตรงตามปัญหาวิจัยที่ต้องการศึกษา/กำหนดการเลือกขึ้นเอง แบบโควตา (Quota Sampling) แบบบอลหิมะ (Snowball Sampling) คือการสุ่มแบบมีนัยต่อ ๒.วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ประโยชน์ของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ประหยัดเงิน เวลา และแรงงาน มีความเชื่อมั่นและถูกต้องมากกว่า เพราะการควบคุมในการจัดกระทำกับตัวแปรต่าง ๆ กระทำกับกลุ่มที่มีจำนวนน้อย จะทำได้ง่ายและได้ผลดีกว่าทำกับกลุ่มใหญ่ ข้อมูลบางอย่างไม่สามารถศึกษาจากประชากรทั้งหมดได้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ดี จะมีความเป็นตัวแทนของประชากรที่ศึกษา มีขนาดพอเหมาะ มีความน่าเชื่อถือของตัวอย่าง สำหรับการสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น จะแบ่งออกเป็น แบบง่าย (Simple Random Sampling) แบบมีระบบ (Systematic Sampling) แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) แบบหลายขั้นตอน (Multi - stage sampling) ต่อจากนั้นได้ศึกษาอบรมเกี่ยวกับการสร้างแบบสำรวจเพื่อค้นหาความต้องการ พรบ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล Personal Data Protection Act (PDPA) การสร้างแบบสำรวจออนไลน์ ข้อดีคือ ประหยัดค่าใช้จ่าย เมื่อเทียบกับการออกไปสำรวจโดยตรง หรือจัดทำในรูปแบบเอกสาร ความสะดวกกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ หรือออกไปสัมภาษณ์เอง สามารถดำเนินการได้ครั้งละมาก ๆ ผู้ตอบแบบสำรวจสามารถตอบได้อย่างสะดวกทุกที่ทุกเวลา ระบบสามารถวิเคราะห์ข้อมูลให้เสร็จ ลดภาระและความยุ่งยากในการจัดการข้อมูล ลดขั้นตอนการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน สามารถนำข้อมูลออกมาใช้งานได้ง่ายและรวดเร็ว การวิเคราะห์ข้อมูลการประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล โดยทั่วไปข้อมูลที่ทำการเก็บรวบรวมได้จะมีจำนวนมาก เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ก็จะมีการดำเนินการกับข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแยก/จำแนกประเภท การจัดชั้น/จัดกลุ่ม การหาข้อสรุปเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของข้อมูล ผลลัพธ์การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำให้เห็น “องค์ประกอบ” และเห็น “ความสัมพันธ์” ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดสิ่งนั้น หรือเรื่องนั้น สำหรับการประมวลผล (Data processing) เป็นการเปลี่ยนแปลงหรือจัดระเบียบข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน เป็นวิธีการนำข้อมูล (Data) กลายสภาพเป็นสารสนเทศ (Information) ที่มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ วิธีการ การคำนวณ : การนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาทำการ บวก ลบ คูณ หาร ยกกำลัง การจัดเรียงข้อมูล : เป็นการเรียงข้อมูลจากน้อยไปหามาก หรือมากไปหาน้อย เพื่อให้ดูง่ายขึ้น ค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้เร็วขึ้น การจัดกลุ่ม : การจัดข้อมูลโดยการแยกออกเป็นกลุ่มหรือประเภทต่าง ๆ การรวมข้อมูล : การนำข้อมูลตั้งแต่สองชุดขึ้นไปมารวมกันให้เป็นชุดเดียว การสรุปผล : การสรุปส่วนต่าง ๆ ของข้อมูลโดยย่อ คัดเฉพาะส่วนที่เป็นใจความสำคัญ เพื่อเน้นจุดสำคัญและแนวโน้ม การนำเสนอข้อมูล (Presentation of Data) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลมาจัดระเบียบ เพื่อให้มองเห็นลักษณะสำคัญของข้อมูลได้ชัดเจนขึ้น

เห็นความสัมพันธ์กันในกลุ่มข้อมูล สามารถอ่านข้อมูลได้ง่าย รวดเร็วในการทำความเข้าใจ ง่ายต่อการนำไปใช้ประโยชน์ต่อและมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สำหรับการอธิบายหรือตีความข้อมูล เป็นการพิจารณาหาว่า อะไรคือ ข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ ตัวเลขที่ได้จากการวิเคราะห์ช่วยสนับสนุน หรือปฏิเสธอะไรเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ และตัวเลขที่ได้จากการวิเคราะห์ บอกอะไรบางอย่างใหม่ ๆ แก่เราบ้าง โดย “เลือกเฟ้นหาจุดที่น่าสนใจของข้อมูล แล้วอธิบายให้กะทัดรัดและเข้าใจง่าย” ลำดับของการนำเสนอข้อมูล เริ่มตั้งแต่ สำรวจเรื่องอะไร มีความสำคัญอย่างไร ถามใคร ที่ไหน อย่างไร (วิธีการเครื่องมือที่นำไปใช้) ทำไม (เพื่ออะไร การเอาไปใช้ประโยชน์) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปราย ข้อเสนอแนะ **กลุ่มวิชาที่ ๓ : เทคนิคและเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วม : ธรรมนูญพลเมือง (Citizen' s Charter)** หมายถึง แนวปฏิบัติร่วมกันระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายพลเมืองในการให้บริการ และรับบริการที่ทั้งสองฝ่ายได้ดำเนินการผ่านการเรียกร้องเจรจา ทำความเข้าใจและ ข้อตกลงเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน โดยมีหลักการคือสร้างสมดุล ระหว่าง “ผู้ให้” และ “ผู้รับ” พลเมือง (ผู้รับ) = ต้องการเรียกร้อง รัฐ (ผู้ให้) = จัดให้สนองตอบ Demand = Supply ดังนั้น ธรรมนูญพลเมือง จึงหมายความว่า ข้อตกลงระหว่างพลเมืองกับรัฐในการให้บริการสาธารณะ โดยพลเมืองเป็นผู้ริเริ่มจัดทำข้อเสนอ ข้อเรียกร้อง ความต้องการในฐานะผู้รับบริการต่อผู้ให้บริการ (รัฐ) พลเมืองและรัฐปรึกษาหาจุดพอดีระหว่างการ “ให้” และการ “รับ” ทั้งพลเมืองและรัฐมีข้อผูกพันต่อหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อกัน และต้องทำร่วมกัน (Responsibility) มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว (Accountability)

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ สรุปเนื้อหาการอบรมของวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และกิจกรรมสนทนากัน จากนั้นเข้าเนื้อหา **กลุ่มวิชาที่ ๓ : เทคนิคและเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วม : การสนทนาแบบมีส่วนร่วม (ORID)** เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Discussion Method) ระดับวัตถุประสงค์ (Objective Level) ให้ข้อเท็จจริงและข้อมูล โดยการตั้งคำถามที่ปลูกใจประสาท การรับรู้ การมองเห็น การได้ยิน การรู้สึก การสัมผัส ระดับไตร่ตรอง (Reflective Level) สำรวจปฏิบัติการต่อข้อมูลในเบื้องต้น ตั้งคำถามที่ปลูกใจหัวใจ อารมณ์ ความจำ การเกี่ยวโยง ระดับการตีความ (Interpretative Level) “ท่านคิดว่าพวกเราจะมีแนวทางดี ๆ ที่จะทำในบ้านเราได้บ้าง” ระดับตัดสินใจ (Decisional Level) ในแนวทางเหล่านั้นเราจะมีวิธีทำกันอย่างไร **กลุ่มวิชาที่ ๓ : เทคนิคและเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วม : ประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Workshop)** กติกาการทำงานแบบมีส่วนร่วม คือ ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น ทุกความคิดเห็นมีคุณค่า เราไม่ฆ่าความคิดใคร ไม่มีความคิดใดถูกหรือผิด เปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ไม่ชี้หน้า ไม่ครอบงำผู้อื่น รักษาเวลา รักษากติกา โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ ๑ : บริบท คือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการประชุม และกำหนดหัวข้อที่จะประชุมร่วมกันให้ชัดเจน หัวข้อ... วัตถุประสงค์... ขั้นตอนที่ ๒ : ระดมสมอง คือการระดมความคิดจากรายบุคคลกลุ่มเล็ก และที่ประชุมเต็มคณะ ขั้นตอนที่ ๓ : จัดหมวดหมู่ โดยการสร้างความสัมพันธ์ใหม่ จัดความคิดที่คล้ายคลึงกันให้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน ขั้นตอนที่ ๔ : การตั้งชื่อ เพื่อดึงความเข้าใจในภาพรวมของกลุ่มออกมาให้เห็นชัดเจน ขั้นตอนที่ ๕ : การไตร่ตรอง คือ การจัดลำดับความสำคัญก่อน – หลังของแต่ละหมวดหมู่ เพื่อนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติการในลำดับต่อไป อาจใช้เทคนิค ORID ในการตั้งคำถามเพื่อไตร่ตรอง ประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ : ๑.ช่วยให้สมาชิกกลุ่มทั้งหมดได้เสนอแนะและมีส่วนร่วม ๒.ได้ปลดปล่อยความคิดสร้างสรรค์และความกระตือรือร้นในเวลาที่เหมาะสม

๓. กระตุ้นความคิดเชิงบูรณาการที่เป็นองค์รวมของกลุ่ม ๔. สร้างความเห็นพ้องร่วมกันของกลุ่มที่นำไปสู่การปฏิบัติ ๕. เอื้ออำนวยในการสร้างคำตอบที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและคลี่คลายประเด็น ๖. สร้างจิตสำนึกที่เข้มแข็งในการเป็นหุ้นส่วนร่วมกันและความรู้สึกรับผิดชอบให้เกิดขึ้น

กลุ่มวิชาที่ ๓ : เทคนิคและเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วม : การประชุมวางแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม Action Planning วัตถุประสงค์หลัก ๑. เพื่อให้รู้จักขั้นตอนของวิธีวางแผนปฏิบัติ ๒. ให้เข้าใจขั้นตอนและพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมผ่านการสาธิตและฝึกปฏิบัติ วิธีวางแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Action Planning Method) มี ๗ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ ๑. สถานการณ์ (บริบท) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย กำหนดหัวข้อ/ประเด็น/เรื่องที่จะจัดทำให้ชัดเจน กำหนดระยะเวลาในการจัดทำแผน ๒. หัวใจแห่งชัยชนะ (จินตนาการ) เมื่อดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวเสร็จแล้วประชาคมจะได้ประโยชน์อะไร จะได้รับความชื่นชมอย่างไร ๓. สิ่งที่เกิดขึ้นจริง (สภาพจริงในปัจจุบัน) ในการที่จะทำให้การดำเนินการตามแนวทางนี้ประสบความสำเร็จ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีข้อดีและข้อจำกัดอะไรบ้าง ๔. พันธกิจ (สัญญาใจ) โดยแสดงถึงความมุ่งมั่นของกลุ่มว่าจะดำเนินการอะไร อย่างไรบ้าง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการสร้างทีมงานระดับบริการที่เป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง และเกิดผลสำเร็จที่ยั่งยืน ๕. ปฏิบัติการสำคัญ (ภารกิจหลัก) ภารกิจที่ ๑ : จัดเวทีการมีส่วนร่วมของประชาชน ภารกิจที่ ๒ : จัดอบรมทักษะฯ แก่เจ้าหน้าที่ ภารกิจที่ ๓ : ประเมินความพึงพอใจแบบมีส่วนร่วม ๖. ปฏิทินกิจกรรมและความรับผิดชอบ ๗. การไต่รตรง โดยทำการสนทนาแบบมีส่วนร่วม

กลุ่มวิชาที่ ๓ : เทคนิคและเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วม : เทคนิคการประชุมชื่นชมอย่างสร้างสรรค์ AIC เทคนิค AIC : ๓ ขั้นตอน คือ ๑. ขั้นตอนการสร้างความรู้ : A การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงข้อคิดเห็น เหตุผล ความรู้สึก ประสบการณ์ ขีดจำกัดของแต่ละคน หาข้อสรุปร่วมกัน อย่างเป็นประชาธิปไตย ๒. ขั้นตอนการสร้างแนวทางการพัฒนา (Influence : I) หาวิธีการที่จะทำให้พัฒนาหมู่บ้านได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ค้นหา เหตุผล จัดลำดับความสำคัญตามความเห็นกลุ่ม ๓. ขั้นตอนการสร้างแนวปฏิบัติ (Control : C) การนำเอาโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ มาสู่การปฏิบัติ จัดกลุ่มผู้ดำเนินงานและรับผิดชอบต่อโครงการ โดยมีกระบวนการประชุมชื่นชมอย่างสร้างสรรค์ : AIC (Appreciation) วิสัยทัศน์ร่วม เป้าหมาย/อนาคตที่ปรารถนา นำเสนอให้เข้าใจสภาพปัจจุบัน เข้าใจสภาพ/สถานการณ์ปัจจุบัน เข้าใจอดีต ทบทวนงาน กระบวนการประชุมชื่นชมอย่างสร้างสรรค์ : AIC (Influence) วิเคราะห์ จำแนก จัดลำดับ แนวทางสู่วิสัยทัศน์ร่วม กระบวนการประชุมชื่นชมอย่างสร้างสรรค์ : AIC (Control) เสนอแผนปฏิบัติการ (กลุ่มใหญ่) ทำแผนปฏิบัติการ (กลุ่มสนใจ) เลือกแนวทางที่สมัครใจจะทำ (รายบุคคล)

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ สรุปเนื้อหาการอบรมของวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และกิจกรรมสนทนากันจากนั้นเข้าเนื้อหา **กลุ่มวิชาที่ ๓ : เทคนิคและเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วม : ประชาเสวนา (Citizen's Dialogua)** เป็นเรื่องของการเล่นที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้คนจำนวนมาก เป็นเรื่องสาธารณะ ได้แนวคิด ได้ประเด็น แต่ไม่จำเป็นต้องมีทางออก มีการฟังอย่างตั้งใจ Active Listening เป็นกระบวนการสื่อความหมายและเรียนรู้ เพื่อเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นการสานความหมายที่เกิดจากการฟังอย่างลึกซึ้ง เป็นการมุ่งประสานมิตร เป็นการเรียนรู้และยอมรับความแตกต่างหลากหลาย ให้เกียรติกันและกัน ฟังเพื่อเข้าใจผู้อื่น Active Listening แต่ละคนก็ไม่สูญเสียความคิดเห็นหรืออัตลักษณ์ของตัวเอง เพื่อเป็นการส่งเสริมการแสดงความเป็นตัวตนของแต่ละคนออกมา

อย่างจริงจังและให้เกียรติ **กลุ่มวิชาที่ ๓ : เทคนิคและเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วม : ประชุมกลุ่มแบบ Samoan Circle** การประชุมนี้ใช้เพื่อ ประชาชนได้มีการแสดงความคิดเห็นมุมมองที่แตกต่างกัน เป็นกระบวนการของการสร้างความเป็นพลเมือง เป็นการให้สิทธิแก่ผู้มีความคิดเห็นต่างกันในประเด็นที่ยังมีข้อคิดเห็นหลากหลายแต่มีข้อโต้แย้งกัน ซึ่งไม่มีใครที่เป็นกลางเพียงพอที่จะเอื้อการประชุมได้

กลุ่มวิชาที่ ๓ : เทคนิคและเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วม : สุนทรียปรัชญา คือ การค้นพบสิ่งที่ดีที่สุดในที่เคยได้คิด ได้ทำ มีในตัวของผู้คน ด้วยตนเอง การเสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง ถ้าเราเปลี่ยนวิธีคิดเราก็จะเปลี่ยนความเชื่อได้ ถ้าเราเปลี่ยนความเชื่อ เราก็จะเปลี่ยนความคาดหวังได้ ถ้าเราเปลี่ยนความคาดหวัง เราก็จะเปลี่ยนทัศนคติได้ ถ้าเราเปลี่ยนทัศนคติ เราก็จะเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ถ้าเราเปลี่ยนพฤติกรรมได้ เราก็จะเปลี่ยนผลงานได้ ถ้าเราเปลี่ยนผลงาน เราก็จะเปลี่ยนชีวิตเราได้ ดังนั้นจึงเป็นผู้เปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ท่านอยากจะทำบนโลกใบนี้ จึงท้าทายความสามารถและความสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง สุนทรียปรัชญา ร่วมค้นพบสิ่งดีแล้วชื่นชม ร่วมทอฝันอย่างสมศักดิ์ศรี ร่วมออกแบบทำงานอย่างสุนทรียะ ร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีเพื่อสังคม โดยอาศัยศิลปะของการ “ตั้งคำถาม” ที่เสริมสร้างพลัง ทำให้ ความรู้ ความสามารถ พรสวรรค์ ที่มีอยู่แล้วทั่วทุกตัวคนได้ผุดพรายให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ ทำให้มีความมั่นใจ ภาคภูมิใจ และคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำกิจสาธารณะอย่างจิตอาสา ทำให้รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า มีพลังอยู่ร่วมสังคมอย่างมีเกียรติและเป็นสุข ชุมชนที่อยู่ก็มีพลังอันเนื่องมาจากอำนาจที่ร่วมกันทำ สำหรับความเข้มแข็งของชุมชนจะแปรผันตามจำนวนของคนที่อุทิศตนเพื่อให้ชุมชนเป็นสุข **กลุ่มวิชาที่ ๔ : กระบวนการพัฒนาและเทคนิคการให้บริการสู่ความเป็นเลิศ** ขั้นตอนของการสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการสาธารณะ มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้ ๑. การสร้างวิสัยทัศน์และค่านิยมในการให้บริการ คือ การปรับทัศนคติ การสร้างวิสัยทัศน์ การสร้างค่านิยมร่วม ๒. ตรวจสอบการให้บริการแบบมีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์ “วงจรการให้บริการ” การค้นหา “นาฬิกาแห่งความทรงจำ” ๓. การปรับปรุงการให้บริการ คือการสร้างนาฬิกาแห่งความประทับใจ การกำหนดมาตรฐานการให้บริการ การสื่อสาร ถ่ายทอด มาตรฐานการให้บริการแนวใหม่ การลงมือปฏิบัติตามมาตรฐานการให้บริการแนวใหม่ ๔. การตรวจสอบความสำเร็จและการฉลองชัยชนะ โดยการวัดความสำเร็จว่าอะไรคือความสำเร็จของการยกระดับการให้บริการหรืออะไร คือความสำเร็จของความเป็นเลิศ ความสำเร็จนั้นจะวัดจากอะไร และวัดอย่างไร กิจกรรมการฉลองชัยชนะ คือการเสนอผลการวัดและประเมิน ภายในองค์กรและต่อสาธารณะ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างส่วนงาน การให้รางวัลและการสร้างขวัญกำลังใจ ๕. เสริมทักษะการให้บริการ โดยการตรวจสอบแนวโน้มของการให้บริการ จัดทำแผนเสริมทักษะการให้บริการ หลังจากนั้นเป็นกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ สรุปเนื้อหาการอบรมของวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และกิจกรรมสันตนาการ จากนั้นเข้าเนื้อหา **กลุ่มวิชาที่ ๕ : การบูรณาการและการวางแผนสร้างการมีส่วนร่วม : กิจกรรมสร้างตัวแบบการมีส่วนร่วม : การจัดทำตัวแบบการสร้างการมีส่วนร่วม (People's Audit) แบบที่ ๑ ตัวแบบผสมผสาน** โดยการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุง (ข้อมูลย้อนกลับ) ทำงานเป็นพลวัต ต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มองเป็นภาพรวม โดยใช้เครื่องมือในการมีส่วนร่วมตามที่เห็นว่าเหมาะสมและใช้ได้หลายหลาย สำหรับการค้นหาปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยการสำรวจความพึงพอใจ เลือกรูปแบบ -แบบสอบถาม -ประชุมกลุ่ม -สัมภาษณ์บุคคล -สำรวจโดยผ่านสื่อ การนำเสนอผล -โดยผ่านสื่อ -โดยการประชุม -โดยผ่านตัวแทน การอภิปรายและวางแผนร่วมกัน โดยการ -เวทีชุมชน -สัมมนา -ประชุมกลุ่ม การปรับปรุงการบริการ -โดยผู้ให้บริการ -ผู้รับบริการมีส่วนร่วม PSEP การประเมินผลการให้บริการ -

ประเมินแบบมีส่วนร่วม รายงานผล -ต่อทุกฝ่าย ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สำหรับตัวอย่างตัวแบบในการทำ People's Audit **แบบที่ ๒** ขั้นที่ ๑ ค้นหาปัญหาความต้องการ ขั้นที่ ๒ สะท้อนความต้องการ ขั้นที่ ๓ สร้างภาพที่พึงประสงค์ ขั้นที่ ๔ พิจารณาสวนขาด ขั้นที่ ๕ กำหนดวัตถุประสงค์ ขั้นที่ ๖ วางแผน ขั้นที่ ๗ ปฏิบัติตามแผน ขั้นที่ ๘ ประเมินผล แล้วกลับไปเริ่มต้นใหม่ รูปแบบของการยกระดับบริการสาธารณะ **แบบที่ ๓** ตัวแบบ PA สำหรับ อปท. โดยการรวมกลุ่มนักคิดพัฒนาการให้บริการ ➔ รวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูลการปรับปรุงบริการ ➔ เสนอผู้บริหาร ➔ ประกาศนโยบาย PA ➔ WORKSHOP แนวทางการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ➔ พัฒนา THAI – PSEP ➔ ACTION PLAN ➔ ปฏิบัติการ THAI-PSEP ➔ ประเมินผล ➔ ตั้งคณะกรรมการภาคประชาชน Empowerment ➔ เสริมทักษะ ➔ ประกาศผลสำเร็จ ➔ ทบทวน ➔ รวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูลการปรับปรุงบริการ **กลุ่มวิชาที่ ๕ : การบูรณาการและการวางแผนสร้างการมีส่วนร่วม : กิจกรรมการวางแผนสร้างการมีส่วนร่วม : แผนและแบบฟอร์มในการมีส่วนร่วม** หัวใจของแผนการมีส่วนร่วม คือการอธิบายถึงกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะเกิดขึ้น แสดงให้เห็นถึงลำดับของกิจกรรมและแต่ละกิจกรรมว่าสัมพันธ์กันอย่างไร แต่ถ้าท่านเป็นผู้จัดการหรือเป็นประชาชนที่กำลังตรวจสอบว่าได้มีการจัดทำแผนอย่างเหมาะสมหรือไม่ ท่านจำเป็นที่จะต้องทราบเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่นั้น และทำไมแผนนี้จึงมีความเหมาะสมกับสถานการณ์จำเพาะนี้ สิ่งที่ต้องคำนึง บุคคลหรือกลุ่มที่มีความสำคัญสำหรับการจัดทำแผน ผู้ที่อาจจะได้รับผลกระทบจากนโยบาย โครงการหรือกิจกรรมนั้นและศึกษาว่าการที่เขามองเห็นว่าการจัดทำแผนนี้สำคัญหรืออาจมีความเห็นขัดแย้ง การประเมินถึงจุดสนใจของสาธารณชนต่อการตัดสินใจ กระบวนการตัดสินใจที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ (ในระยะเวลาที่กำหนด) กิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่ได้มีการวางแผนไว้ การทบทวนประเด็นต่าง ๆ โดยที่วางแผนจะมาประชุมกันเพื่อจะทำการประเมินอีกกว่าแผนได้ดำเนินการสู่เป้าหมายหรือไม่ ทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการตามแผน เช่น บุคลากร และวัสดุ อุปกรณ์ แบบฟอร์มสำหรับกรวางแผนจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม **แบบฟอร์ม ๑** จัดกิจกรรมการวางแผน **แบบฟอร์ม ๒** การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย **แบบฟอร์ม ๓** เจ้าหน้าที่ที่จะต้องติดต่อ **แบบฟอร์ม ๔** ผู้เชี่ยวชาญและเจ้าหน้าที่ทางเทคนิคที่จะต้องติดต่อ **แบบฟอร์ม ๕** เลือกรวิธีการมีส่วนร่วม **แบบฟอร์ม ๖** การจัดทำรายงานและการประเมินผล **แบบฟอร์ม ๗** การบูรณาการกลยุทธ์การมีส่วนร่วม **แบบฟอร์ม ๘** การประเมินผลกิจกรรมการมีส่วนร่วม

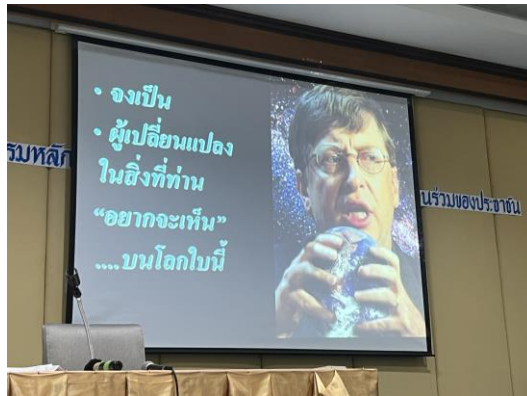
วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ สรุปเนื้อหาการอบรมของวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และกิจกรรมสนทนากัน จากนั้นเข้าเนื้อหา **กลุ่มวิชาที่ ๖ : การประเมินผลแบบมีส่วนร่วม : การจัดการความรู้ และถอดบทเรียน** การประเมินผลโครงการและการถอดบทเรียนอย่างมีส่วนร่วม ใช้แนวคิดเชิงระบบในการวิเคราะห์ โดย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตผลลัพธ์ ผลกระทบ บริบท ปัจจัยนำเข้า การถอดบทเรียนเป็นการค้นหาความรู้จากการทำงานของระบบ เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ นำความสัมพันธ์ที่เป็นจุดเด่น/ข้อดี มาเป็นบทเรียนในการทำงานต่อไป/เผยแพร่ นำความสัมพันธ์ที่เป็นจุดด้อยมาสรุปเป็นบทเรียนเพื่อปรับปรุงงาน บริษัทฯจากการถอดบทเรียนเมื่อใดก็ตามที่ลงมือปฏิบัติ เมื่อนั้นต้องได้ความรู้ เมื่อใดที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติ เมื่อนั้นต้องได้รับความรู้เพิ่มขึ้น เมื่อใดที่ปฏิบัติอีกครั้ง เมื่อนั้นต้องมีความรู้คู่การปฏิบัติและต้องทำได้ดีกว่าครั้งก่อน ๆ การถอดบทเรียนเป็นเครื่องมือในการผลิตความรู้ เอาประสบการณ์มาเป็นความรู้ ค้นหาความรู้จากการปฏิบัติ สร้างความรู้จากการปฏิบัติ ใช้ความรู้จากการปฏิบัติครั้งก่อนเพื่อการปฏิบัติซ้ำ ปรับปรุงพัฒนาความรู้ เพื่อการปฏิบัติครั้งต่อไป

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ความรู้ กระบวนการถอดบทเรียนเพื่อประเมินผลโครงการ โดยดำเนินการโดยผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในโครงการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการ ระดมประสบการณ์โดยวิธี Workshop การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยตั้งคำถามรวมศูนย์ (Focus Question) ให้ชัดเจน การทำงานของระบบ ๑.ผลงาน ๒.กระบวนการ ๓.ปัจจัยนำเข้า และ ๔.บริบท การวิเคราะห์ เชิงระบบสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประเมินผลและถอดบทเรียนที่ให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติทั้งโครงการ กิจกรรม ระยะสั้นและระยะยาว และโครงการขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่ สกัดความรู้ – ถอดบทเรียน - ประเมินผล ๑.สิ่งที่ดีนำสู่ความสำเร็จ - ทำต่อ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๒.สิ่งที่ เป็นอุปสรรค – หาข้อเสนอแนะที่เจาะจง ทำได้ ปรับปรุง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้หลักตรรกวิทยา IfThen..... ถ้า (ทำอย่างนี้) แล้วก็ (จะทำให้เกิดอย่างนี้) ในทางกลับกัน ถ้าต้องการให้ได้/เกิด (อย่างนี้) ก็ต้องทำ(อย่างนี้) **กลุ่มวิชาที่ ๖ : การประเมินผลแบบมีส่วนร่วม : การประเมินผลแบบมีส่วนร่วม** เพื่อเสริมสร้างพลัง ทีมงาน องค์กร ชุมชน กระบวนการ คิดด้วยกัน วางแผนด้วยกัน ลงมือทำด้วยกัน สะท้อนความคิดร่วมกัน เมื่อเราทำงานร่วมกันระยะหนึ่งแล้ว ทีมงานของเรา กลุ่มของเรา ประชาคมของเรา ชุมชนของเรา มีความเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างต้องประเมินผล รูปแบบการประเมินผล ส่วนใหญ่ ประเมินผลจาก ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ นำออก ผลลัพธ์ ผลกระทบ โดยเริ่มต้นจาก การเน้นจุดแข็ง เป็นฐานคิด สามารถนำมาประเมินผลการเปลี่ยนแปลงได้ ภายหลังจากที่ทำงานร่วมกันมา เน้น การมีส่วนร่วม เข้าใจง่าย ปรับได้ ชุมชนร่วมคิดร่วมทำ ชุมชนรู้คุณค่าของตนเอง ผลลัพธ์แสดงได้ชัดเจน หลังจากการฝึกอบรมเสร็จสิ้น มีพิธีการปิดการฝึกอบรมและทำการสอบประเมินผลหลังการฝึกอบรม

๘. ข้อเสนอแนะ แนวคิดที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานที่สอดคล้องกับข้อ ๘

จะนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ไปประยุกต์ใช้ในงานของศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการลงพื้นที่ในตำบลชุมชนเพื่อจัดประชุม เสวนาชุมชน ร่วมกับภาคประชาชน/ภาคีเครือข่ายและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมฯ เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการดำเนินโครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานหรือด้านต่างๆ ค้นหาปัญหาความต้องการเพื่อนำไปแก้ไขต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนสูงสุด หลังจากที่ได้ข้อมูลจากการลงพื้นที่การประชุมการมีส่วนร่วมฯ ทางกองยุทธศาสตร์และงบประมาณก็ดำเนินการจัดทำสรุปรายงานการลงพื้นที่เสนอที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อเรียงลำดับความสำคัญเพื่อที่จะได้นำรายละเอียดดังกล่าวเข้าบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นเสนอนายกและคณะทำงานแต่ละชุด เพื่อการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ต่อไป

๙. รูปภาพประกอบ

85mm f/2.67 1/33s ISO1725 14/02/2025 20:46

15mm f/2.0 1/33s ISO1925 13/02/2025 11:21

23mm 1/1.57 1/239s ISO1741
13/02/2023 11:43

/๑๑.รูปภาพ...

ลงชื่อ.....

(นางพิชญ์ภณิตา ปานเพชร)

ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม